

Masarykova univerzita v Brně
Ekonomicko-správní fakulta
Studijní obor: Finanční podnikání

Téma:

**Srovnání základních pojmů podle Všeobecných a zvláštních
pojistných podmínek – orientace na majetkové pojištění a
pojištění odpovědnosti za škodu.**

Stručná charakteristika pojistných produktů

Zpracovala: Andrea Buriánová
Adéla Myšková

Datum prezentace: 3.10.2005

V Brně dne: 29.9.2005

ÚVOD

Cílem naší seminární práce je porovnat pojistné podmínky různých pojišťoven se zaměřením na majetkové pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu a uvést příklady vybraných pojistných produktů. Vybraly jsme si následující tři pojišťovny: Allianz, Česká pojišťovna a Kooperativa. Jedná se o tři největší pojišťovny působící na českém pojistném trhu, jejichž význam považujeme za srovnatelný.

Pro srovnání výkladu pojmů jsme vzali jako základ Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku občanů a pro pojištění odpovědnosti za škodu, dále Doplňkové pojistné podmínky pro pojištění obytných budov a souvisejících staveb a pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů v případě České pojišťovny (ČP), u pojišťovny Allianz jsme studovaly Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění věci a jiného majetku a pojištění odpovědnosti za škodu občanů a Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění trvale obývané nemovitosti a pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů a nakonec u pojišťovny Kooperativa Všeobecné pojistné podmínky pro pojištění majetku a odpovědnosti občanů a Zvláštní pojistné podmínky pro pojištění budov a staveb.

Vzorem pro porovnávání pojmů nám byl především zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě a zákon č. 39/2004 Sb. zákon, kterým se mění zákon č.363/1999 Sb., o pojišťovnictví. Pokud nebude výslovně uvedeno, o jaký zákon se jedná, máme slovem zákon na mysli prvně jmenovaný, tedy zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě.

Nejprve vymezíme základní pojmy dle zákona, poté uvedeme výklad jednotlivých pojmů ve znění pojistných podmínek výše uvedených pojišťoven a nakonec budeme stručně charakterizovat některé pojistné produkty majetkového pojištění a pojištění odpovědnosti za škodu.

VYMEZENÍ ZÁKLADNÍCH POJMŮ Z POJIŠŤOVNICTVÍ

Zákon č. 37/2004 Sb., o pojistné smlouvě (dále jen „zákon“) přináší výklad některých základních pojmů, které je nutno znát ke správnému pochopení obsahu pojistných podmínek jednotlivých pojišťoven. Hlava I vysvětluje obecné pojmy týkající se všech typů pojištění.

Pro účely tohoto zákona se rozumí:

pojistným nebezpečím možná příčina vzniku pojistné události,

pojistným rizikem míra pravděpodobnosti vzniku pojistné události vyvolané pojistným nebezpečím.

Jako **předmět pojištění** udává zákon věc, soubor věcí nebo jiný majetek vymezený v pojistné smlouvě. Je-li pojištěn soubor věcí a nebylo-li v pojistné smlouvě dohodnuto jinak, vztahuje se soukromé pojištění na všechny věci, které k souboru náleží v okamžiku vzniku pojistné události.

Zákon rozumí pod pojmem **pojistná událost** nahodilou skutečnost blíže označenou v pojistné smlouvě nebo ve zvláštním právním předpisu, se kterou je spojen vznik povinnosti pojistitele poskytnout pojistné plnění. Jedná se o událost, u které není vůbec jisté, jestli nastane, kdy nastane a jaký rozsah škod způsobí, resp. jestli nastane v dohodnuté nebo jiné nepředvídané době.

Likvidací pojistné události je dle zákona 39/2004 Sb., o pojišťovnictví soubor činností spojených s vyřizováním pojistné události, který počíná zahájením šetření nutného ke zjištění povinnosti pojišťovny plnit a rozsahu této povinnosti a končí stanovením výše pojistného plnění.

Likvidací pojistné události dochází k uspokojení nároků pojištěného, které vyplývají z dohodnuté pojistné smlouvy nebo jiného právního předpisu. Likvidace škod je podstatně odlišná v každém druhu pojištění a rizika, ale u všech druhů pojištění probíhá podle určitého základního schématu, které má 4 základní fáze:

1. fáze – zákazník škodu ohlásí (na předepsaném tiskopisu, telefonicky prostřednictvím zelené linky, zasláním faxu, vyplněním formuláře na webu atd.). Ohlášení škody zákazníkem ukládá likvidátorovi povinnost do 3 pracovních dnů zahájit jednotlivé úkony – ověření a doplnění údajů.
2. fáze – pojišťovna škodu zaregistruje,
3. fáze – likvidátor nebo znalec škodu prověří – zjistí rozsah škody, provede fotodokumentaci,
4. fáze – likvidace škody (poskytnutí nebo odmítnutí pojistného plnění).

POJIŠTĚNÍ MAJETKU

Předmět pojištění

Česká pojišťovna uvádí, že pojištění lze sjednat pro věci movité i nemovité, případně jiný majetek, které jsou jednotlivě uvedeny v pojistné smlouvě nebo jsou součástí ve smlouvě vymezeného souboru věcí a jsou uvedeny v pojistné smlouvě pod položkami. Pojišťovna *Allianz* používá tutéž definici jako ČP.

Kooperativa uvádí, že předmětem pojištění jsou jednotlivé věci movité a nemovité nebo jejich soubory uvedené v pojistné smlouvě.

Pojistná událost

ČP popisuje ve svých všeobecných pojistných podmínkách pojistnou událost jako nahodilou skutečnost vyvolanou sjednaným pojistným nebezpečím, se kterou je spojen vznik povinnosti pojišťovny poskytnout pojistné plnění. Za nahodilou skutečnost se nepovažuje skutečnost způsobená pojistným nebezpečím, které nastalo v důsledku úmyslného jednání nebo úmyslného opomenutí pojistníka, pojištěného nebo oprávněné osoby, případně jiné osoby z jejich podnětu nebo jednáním, o kterém tyto osoby věděly.

U pojišťovny *Allianz* je pojistnou událostí vznik škody na pojištěném majetku v souvislosti s nahodilou skutečností, s níž je podle pojistných podmínek a pojistné smlouvy spojena povinnost pojistitele poskytnout pojistné plnění, a to i v případě, byl-li pojištěný majetek poškozen, zničen nebo ztracen v příčinné souvislosti s pojistnou událostí.

Pojišťovna *Kooperativa* rozumí pojistnou událostí poškození, zničení nebo odcizení pojištěné věci zapříčiněné některým z pojistných nebezpečí uvedených v pojistné smlouvě, které na pojištěnou věc působilo v době trvání pojištění a v místě pojištění.

Likvidace pojistné události

ČP nevěnuje likvidaci pojistné události žádnou konkrétně popsanou pasáž v pojistných podmínkách. V článku týkajícím se povinností pojistníka lze některé činnosti likvidace pojistné události pouze odvodit. Uvádí se zde, že pokud pojistná událost nastala, je pojistník povinen

- učinit nutná opatření ke zmírnění jejich následků;
- bez zbytečného odkladu (maximálně však do 30 dnů od okamžiku zjištění pojistné události) prokazatelným způsobem oznámit pojišťovně, že pojistná událost nastala;

- bez zbytečného odkladu poskytnout pravdivá vysvětlení o příčinách a rozsahu škody, vyčíslit nároky na plnění, předložit potřebné doklady atd.;
- vyčkat s opravou majetku poškozeného pojistnou událostí nebo s odstraňováním zbytků majetku takto zničeného na pokyn pojišťovny.

Pojišťovna má naproti tomu povinnost

- projednat s oprávněnou osobou výsledky šetření nutného ke zjištění rozsahu pojistné události a výše pojistného plnění nebo mu je bez zbytečného odkladu sdělit a
- vrátit na žádost pojistníka nebo oprávněné osoby jimi poskytnuté doklady.

V pojistných podmínkách pojišťovny *Allianz* nenalezneme o likvidaci pojistné události prakticky žádnou zmínku. Totéž platí v případě *Kooperativy*.

Abychom přesně porozuměli jednotlivým **pojistným nebezpečím**, která jsou obsahem konkrétních pojistných smluv, nabízí nám Všeobecné pojistné podmínky ČP výkladová ustanovení, v nichž jsou pojistná nebezpečí podrobně popsána. Také pojišťovna *Allianz* nabízí takový výklad jako definici pojistných nebezpečí ve Zvláštních pojistných podmínkách pro pojištění trvale obývané nemovitosti. *Kooperativa* podává výklad základních pojistných nebezpečí ve Všeobecných pojistných podmínkách, kde se uvádí, že se pojištění sjednává pro případ poškození nebo zničení pojištěné věci níže uvedenými pojistnými nebezpečími.

V následujícím textu budeme srovnávat výklad jednotlivých pojmů ve znění všech tří pojišťoven.

ČP: Poškozením věci se rozumí změna stavu věci, kterou je objektivně možno odstranit opravou nebo taková změna stavu věci, kterou objektivně není možno odstranit opravou, přesto však je věc použitelná k původnímu účelu.

A: -

K: Poškozením věci se rozumí takové poškození věci, které lze odstranit opravou, přičemž náklady na tuto opravu nepřevyší částku odpovídající nákladům na znovupořízení stejné nebo srovnatelné věci.

ČP: Zničením věci se rozumí změna stavu věci, kterou objektivně není možno odstranit opravou, a proto věc již nelze dále používat k původnímu účelu.

Vedle těchto pojistných nebezpečí rozlišuje ČP také úmyslné poškození věci a úmyslné zničení věci.

A: -

K: - Zničením věci se rozumí takové poškození, které není možné odstranit ekonomicky účelnou opravou, přičemž věc už není možné používat k původnímu nebo podobnému účelu.

ČP: **Ztrátou věci** nebo její části se rozumí stav, kdy oprávněn osoba nezávisle na své vůli pozbyla možnost s pojištěnou věcí nebo její částí nakládat v příčinné souvislosti s tím, že v místě pojištění nastalo a na pojištěnou věc nebo její část bezprostředně působilo některé z níže uvedených pojistných nebezpečí stanovených v doplňkových pojistných podmínkách (viz dále uvedený výklad pojistných nebezpečí - požár, výbuch, přímý úder blesku atd.).

A: -

K: Ztrátou věci se rozumí stav, kdy pojištěný resp. poškozený ztratil nezávisle na své vůli možnost s věcí disponovat.

ČP: **Odcizením věci loupeží** se rozumí přivlastnění si pojištěné věci, její části nebo jejího příslušenství tak, že pachatel použil proti oprávněné osobě nebo jiné osobě pověřené oprávněnou osobou násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí.

A: Allianz rozlišuje krádež vloupáním a loupež. **Loupeží** se rozumí přivlastnění si věci pachatelem tím, že se jí zmocní :

- a) užitím násilí proti pojištěné osobě, osobě žijící s pojištěným ve společné domácnosti nebo zástupci pojištěného;
- b) pod pohrůžkou bezprostředního násilí proti pojištěné osobě, osobě žijící s pojištěným ve společné domácnosti nebo zástupci pojištěného.

Krádeží vloupáním se rozumí přivlastnění si pojištěné věci pachatelem poté, co prokazatelně překonal ochranné zabezpečení ve smyslu čl. 16 odst. 15 těchto ZPP nebo se dopustil jiného násilného jednání vůči pojištěné věci, zejména:

- a) vnikl do místa pojištění prokazatelně pomocí nástrojů jiných než určených k řádnému otevření; použití těchto nástrojů není prokázáno samotným zjištěním, že došlo ke ztrátě pojištěné věci,
- b) vnikl do místa pojištění pomocí příslušného klíče, kterého se zmocnil krádeží vloupáním nebo loupeží.

Pro obě pojistná nebezpečí platí, že se pojištění vztahuje pouze na věci odcizené loupeží, jejíž spáchání bylo potvrzeno Policií ČR. Pojištění se nevztahuje na stavební materiál nebo stavební mechanismy a nářadí, které jsou uloženy v samostatně pojištěné garáži v osobním vlastnictví.

K: -

ČP: **Požárem** se rozumí oheň v podobě plamene, který provází hoření a vznikl mimo určené ohniště nebo takové ohniště opustil a šíří se vlastní silou. Požárem není žhnutí a doutnání

s omezeným přístupem kyslíku ani působení užitkového ohně a jeho tepla. Požárem dále není působení tepla při zkratu v elektrickém vedení (zařízení), pokud se plamen vzniklý zkratem dále nerozšířil. Pojistnou událostí je i poškození nebo zničení pojištěné věci zplodinami požáru nebo hašením nebo stržením při zdolávání požáru či při odstraňování jeho následků.

A: Za požár se považuje oheň, který vznikl nebo se rozšířil mimo určené ohniště.

K: Požár je oheň, který vznikl mimo určené ohniště nebo který určené ohniště opustil a který se vlastní silou rozšířil nebo byl pachatelem úmyslně rozšířen. Požárem není působení užitkového ohně a jeho tepla, žhnutí a doutnání s omezeným přístupem vzduchu ani působení tepla při zkratu v elektrickém vedení nebo elektrickém zařízení, pokud se plamen vzniklý zkratem dále nerozšířil.

ČP: **Výbuchem** se rozumí náhlý ničivý projev tlakové síly spočívající v rozpínavosti plynů nebo par (velmi rychlá chemická reakce nestabilní soustavy). Za výbuch tlakové nádoby (kotle, potrubí apod.) se stlačeným plynem nebo párou se považuje roztržení jejich stěn v takovém rozsahu, že došlo k náhlému vyrovnání tlaku mezi vnějškem a vnitřkem nádoby.

Výbuchem není prudké vyrovnání podtlaku (imploze) ani aerodynamický třesk způsobený provozem letadla. Pro účely těchto VPP výbuchem není reakce ve spalovacím prostoru motorů, v hlavních střelných zbraních ani v jiných zařízeních, ve kterých se energie výbuchu cílevědomě využívá.

A: Výbuch je náhlý projev roztažnosti plynů nebo par navenek.

K: Výbuch je náhlý ničivý projev tlakové síly spočívající v rozpínavosti plynů nebo par. Výbuchem se rozumí i prudké vyrovnání tlaku (imploze). Výbuchem není aerodynamický třesk nebo výbuch ve spalovacím prostoru spalovacího motoru a jiných zařízení, ve kterých se energie výbuchu cílevědomě využívá.

ČP: **Přímým úderem blesku** se rozumí přímý zásah blesku (atmosférického výboje) do pojištěné věci. Aby vzniklo právo na pojistné plnění, musí být místo přímého zásahu do pojištěné věci nebo místo působení blesku na pojištěnou věc spolehlivě zjištěno. Pojistnou událostí však není poškození nebo zničení elektrických a elektronických přístrojů, spotřebičů, elektrických strojů a motorů, elektronických prvků a elektrotechnických součástí a podobných pojištěných věcí přepětím nebo indukci, která nastala v souvislosti s úderem blesku.

A: Úderem blesku se rozumí bezprostřední přechod blesku na pojištěnou věc, tj. přímý zásah blesku, při němž proud blesku zcela nebo zčásti prochází pojištěnou věcí a který zanechá viditelné stopy na stavebních součástech nebo elektroinstalaci v místě pojištění.

K: Úder blesku je přímé a bezprostřední působení energie blesku nebo teploty jeho výboje na pojištěné věci. Škoda vzniklá úderem blesku musí být zjistitelná podle viditelných destrukčních účinků na pojištěné věci nebo budově, v níž byla pojištěná věc v době vzniku škody uložena. Za úder blesku se nepovažuje dočasné přepětí v elektrorozvodné nebo komunikační síti, k němuž došlo v důsledku působení blesku na toto vedení.

ČP: **Pádem letadla** se rozumí náraz nebo zřícení letadla s posádkou, jeho částí nebo jeho nákladu. Rozumí se jím i případy, kdy letadlo odstartovalo s posádkou, ale v důsledku události, která předcházela nárazu nebo zřícení, posádka letadlo opustila.

A: Nárazem nebo zřícením letadla se rozumí náraz nebo zřícení letadla (letounu, vrtulníku, kluzáku, volného balonu), jeho částí nebo nákladu.

Pojištění se nevztahuje na škody způsobené:

- a) ožehnutím, pokud nebylo způsobeno požárem, výbuchem nebo úderem blesku,
- b) cíleným výbuchem způsobeným pojištěným nebo osobou žijící s ním ve společné domácnosti,
- c) vystavením věci užitkovému ohni nebo teplu,
- d) rázovou vlnou způsobenou nadzvukovými letouny, pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak,
- e) na elektrickém zařízení, které byly zapříčiněny zkratem nebo přepětím, pokud k němu nedošlo následkem požáru, výbuchu nebo přímého úderu blesku.

K: Kooperativa uvádí náraz nebo zřícení letadla, jeho částí nebo jeho nákladu pouze jako jedno z pojistných rizik, neuvádí k němu však žádný vysvětlující výklad.

ČP: **Povodní** se rozumí zaplavení větších či menších územních celků vodou, která se vylila z břehů vodních toků nebo z břehů nádrží nebo tyto břehy a hráze protrhla nebo byla způsobena náhlým a neočekávaným zmenšením průtočného profilu toku.

Záplavou se rozumí zaplavení pozemku, na kterém se nachází pojištěná věc, proudící nebo stojící vodou i z jiných příčin než z důvodu povodně.

Pojistnou událostí z důvodu pojistného nebezpečí povodeň nebo záplava je takové poškození nebo zničení pojištěné věci, které bylo způsobeno:

- a) přímým působením vody z povodně nebo záplavy na pojištěnou věc,
- b) předměty unášenými vodou z povodně nebo záplavy.

A: **Povodní** se rozumí zaplavení územních celků vodou, která se vylila z vodních toků či vodních nádrží nebo která jejich břehy či hráze protrhla.

Záplavou se rozumí:

- a) zaplavení větších územních celků postrádajících přirozeného odtoku, způsobené atmosférickými srážkami, jejichž následkem je vytvoření vodní plochy s klidnou hladinou,
- b) příval vody způsobený poruchou vodního díla nebo deštěm.

Pojištění proti povodni a záplavě se nevztahuje:

- a) na škodu způsobenou v obvyklých záplavových územích, tj. v oblastech, které bývají zaplavovány povodněmi s periodicitou 20 let (nebo nižší), resp. záplavových územích stanovených nebo navržených územním plánem obce, správcem vodního toku, vodoprávním úřadem apod.,
- b) na škodu, která vznikla bezprostředně po sjednání pojištění, tzn. pokud pojištění bylo sjednáno až poté, co nastal v místě pojištění 1. stupeň povodňové aktivity a pokud tento stupeň před vznikem škody zcela nezanikl,
- c) na vystoupení vody z odpadního potrubí, pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak,
- d) na zvýšení hladiny podzemní vody,
- e) na přímé vniknutí atmosférických srážek do budovy.

K: **Povodní** je přechodné výrazné zvýšení hladiny vodních toků nebo jiných povrchových vod, při kterém voda již zaplavuje místo pojištění mimo koryto vodního toku. Povodní je i stav, kdy voda z určitého území nemůže dočasně přirozeným způsobem odtékat nebo její odtok je nedostatečný, případně dochází k zaplavení území při soustředěném odtoku srážkových vod.

Záplavou je vytvoření souvislé vodní plochy, která po určitou dobu stojí nebo proudí v místě pojištění.

ČP: **Vichřicí** se rozumí dynamické působení hmoty vzduchu, která se pohybuje rychlostí 20,8 m/s a více. Není-li rychlost pohybu vzduchu v místě pojištění zjistitelná, poskytne pojišťovna plnění, pokud oprávněná osoba prokáže, že pohyb vzduchu v okolí místa pojištění způsobil obdobné škody na řádně udržovaných stavbách nebo shodně odolných jiných věcech anebo že škoda při bezvadném stavu stavby nebo jiné věci mohla vzniknout pouze v důsledku vichřice.

Pojistnou událostí z důvodu tohoto pojistného nebezpečí je takové poškození nebo zničení pojištěné věci, které bylo způsobeno:

- a) přímým působením vichřice,
- b) tím, že vichřice strhla části budovy, stromy nebo jiné předměty na pojištěné stavby nebo jiné pojištěné věci,
- c) v příčinné souvislosti s tím, že vichřice poškodila části staveb.

Pojištění se však nevztahuje na poškození nebo zničení pojištěné věci, jestliže škoda nastala přímo nebo nepřímo:

- d) v souvislosti s tím, že budova byla bez oken, dveří či s odstraněnou, neúplnou nebo provizorně provedenou střešní krytinou (fólie, lepenka apod.), nebo v souvislosti s tím, že na pojištěné budově byly prováděny stavební práce,
- e) v důsledku zchátralých, shnilých nebo jinak poškozených střešních konstrukcí,
- f) vniknutím deště, krup, sněhu nebo nečistot nezavřenými okny nebo jinými otvory, pokud tyto otvory nevznikly působením vichřice.

A: Pojistitel nahradí škodu způsobenou bezprostředním působením vichřice na pojištěnou věc, nebo vržením předmětu na pojištěnou věc způsobeným vichřicí. Za vichřici je považováno proudění vzduchu dosahující v místě pojištění rychlosti min. 75 km/hod. Nemůže-li být rychlost proudění vzduchu zjištěna, nahradí pojistitel škodu způsobenou vichřicí, pokud pojištěný prokáže, že pohyb vzduchu v okolí místa pojištění způsobil škody na stavbách v bezvadném stavu nebo na stejně odolných věcech.

Pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak, pojištění se nevztahuje na škodu způsobenou vniknutím atmosférických srážek nebo nečistot do budovy, pokud k němu nedošlo vlivem poškození stavebních součástí budovy následkem některého z pojištěných nebezpečí.

K: Vichřicí je dynamické působení hmoty vzduchu, která se pohybuje rychlostí 20,8 m/s a vyšší. Za škodu způsobenou vichřicí se dále považují škody způsobené vržením jiného předmětu vichřicí na pojištěnou věc.

ČP: **Krupobitím** se rozumí jev, při kterém kousky ledu různého tvaru, velikosti, hmotnosti a hustoty vytvořené v atmosféře dopadají na pojištěnou věc.

Pojistnou událostí z důvodu tohoto pojistného nebezpečí je takové poškození nebo zničení pojištěné věci, které bylo způsobeno:

- a) přímým působením krupobití,
- b) v příčinné souvislosti s tím, že krupobití poškodilo části budovy.

Pojištění se však nevztahuje na poškození nebo zničení pojištěné věci, jestliže škoda nastala přímo nebo nepřímo:

- c) v souvislosti s tím, že budova byla bez oken, dveří či s odstraněnou, neúplnou nebo provizorně provedenou střešní krytinou (fólie, lepenka apod.), nebo v souvislosti s tím, že na pojištěné budově byly prováděny stavební práce,
- d) v důsledku zchátralých, shnilých nebo jinak poškozených střešních konstrukcí,
- e) vniknutím deště, krup, sněhu nebo nečistot nezavřenými okny nebo jinými otvory, pokud tyto otvory nevznikly působením krupobití.

A: Allianz se o krupobití zmiňuje pouze u výkladu vichřice, bližší popis však chybí.

K: Krupobitím je pád kousků ledu vytvořených v atmosféře.

ČP: Sesouváním půdy, zřícením skal nebo zemin se rozumí sesuv půdy, zřícení skal nebo zemin vzniklé působením gravitace a vyvolané porušením dlouhodobé rovnováhy, ke které svahy zemského povrchu dospěly vývojem a pokud k nim došlo v důsledku přímého působení přírodních a klimatických vlivů a nikoli v důsledku lidské činnosti (např. průmyslovým nebo stavebním provozem). Sesouváním půdy není klesání zemského povrchu v důsledku působení přírodních sil nebo lidské činnosti.

Pojištění se však nevztahuje na poškození nebo zničení pojištěné věci, jestliže škoda nastala přímo nebo nepřímo v důsledku objemových změn základové půdy.

A: Náhlým sesuvem hornin a zemin se rozumí přírodními vlivy zapříčiněné náhlé sesunutí hornin nebo zemin. Pojištění se nevztahuje na škody způsobené přímo nebo nepřímo v důsledku:

- a) objemových změn základové půdy,
- b) lidské činnosti (např. průmyslovým nebo stavebním provozem),
- c) poklesu půdy.

K: Sesouváním půdy, zřícením skal nebo zemin se rozumí pohyb hornin z vyšších poloh svahu do nižších, ke kterému dochází působením přírodních sil nebo v důsledku lidské činnosti při porušení podmínek rovnováhy svahu. Sesouváním půdy není klesání zemského povrchu do centra Země v důsledku působení přírodních sil nebo v důsledku lidské činnosti. Za sesouvání půdy se dále nepovažuje pokles rovinatého terénu nebo změny základových poměrů staveb (např. promrzáním, sesycháním, podmáčením půdy bez porušení rovnováhy svahu).

ČP: Sesouváním nebo zřícením sněhových lavin se rozumí jev, kdy masa sněhu nebo ledu se náhle po svazích uvede do pohybu a řítí se do údolí.

A: Lavinou se rozumí pád sněhové nebo ledové vrstvy z přírodních svahů.

K: Sesouváním nebo zřícením lavin je jev, kdy masa sněhu nebo ledu se náhle uvede do pohybu a řítí se do údolí.

ČP: Zemětřesením se rozumí otřesy zemského povrchu vyvolané pohybem v zemské kůře, které dosahují alespoň 6. stupně mezinárodní stupnice udávající makroseismické účinky zemětřesení (MSK-64).

A: Zemětřesením se rozumí otřesy zemského povrchu vyvolané geofyzikálními procesy v zemském nitru. Zemětřesení platí za prokázané, pokud pojištěný předloží důkaz o tom, že zemětřesení dosáhlo v místě pojištění minimálně 6. stupně makroseismické stupnice MSK-64.

K: Zemětřesením jsou otřesy zemského povrchu vyvolané pohybem zemské kůry, dosahující alespoň 6. stupně mezinárodní stupnice MSK-64, udávající makroseismické účinky zemětřesení, a to v místě pojištění (nikoli v epicentru).

ČP: **Tíhou sněhu nebo námrazy** se rozumí destruktivní působení jejich nadměrné hmotnosti na střešní krytiny, nosné nebo ostatní konstrukce. Pojištění se však nevztahuje na poškození nebo zničení pojištěné věci, jestliže škoda nastala přímo nebo nepřímo v důsledku zchátralých, shnilých nebo jinak poškozených střešních a ostatních konstrukcí.

A: Působením tíhy sněhu se rozumí poškození nebo zničení pojištěné věci tíhou sněhové nebo ledové vrstvy.

K: Tíhou sněhu nebo námrazy, je-li pojištěnou věcí budova, se rozumí destruktivní působení jejich nadměrné hmotnosti na konstrukce budov. Za nadměrnou se považuje taková tíha sněhu nebo námrazy, která se v dané oblasti místa pojištění běžně nevyskytuje. Za škody způsobené tíhou sněhu nebo námrazy se nepovažuje působení rozpínavosti ledu a prosakování tajícího sněhu nebo ledu.

ČP: **Vodou vytékající z vodovodních zařízení** se rozumí:

- a) voda unikající mimo místo určení z pevně a řádně instalovaných vodovodních potrubí, armatur a pevně a řádně připojených sanitárních zařízení nebo zařízení pro ohřev vody a z odváděcích potrubí uvnitř stavby,
- b) voda, pára nebo nemrznoucí topné médium unikající z potrubí nebo zařízení teplovodního, horkovodního nebo parního vytápění uvnitř staveb,
- c) voda nebo pára unikající mimo místo určení z vodovodních, teplovodních, horkovodních, parovodních nebo kanalizačních řadů nebo přípojek na ně,
- d) voda vytékající z řádně připojených automatických praček, myček, zařízení na ohřev vody a podobných zařízení v důsledku závad na přívodním nebo odpadním potrubí těchto zařízení nebo závad na těchto zařízeních.

Za vodu vytékající z vodovodních zařízení se v žádném případě nepovažuje:

- e) voda unikající z dešťových svodů jakéhokoliv druhu,
- f) voda vystupující z odpadních potrubí a kanalizace v důsledku zvýšené hladiny spodní vody, záplav, povodní a nahromaděných vod z dešťových srážek,
- g) voda při mytí a sprchování a tzv. srážková voda,
- h) vodní pára a stříkající voda ze zařízení pro čištění nebo voda stříkající z kropicích, hasicích, mycích, zavlažovacích a obdobných zařízení,
- i) únik kapalin jako jsou solanky, oleje, chladicí prostředky a jim podobné kapaliny.

Pokud je pojištěnou věcí stavba, je pojistnou událostí z příčiny pojistného nebezpečí voda vytékající z vodovodních zařízení takové poškození nebo zničení pojištěné věci, které bylo způsobeno:

- j) přímým působením vody vytékající z vodovodních zařízení na pojištěnou věc,
- k) tím, že voda vytékající z vodovodních zařízení podemlela její základy.

A: Vodu z vodovodního zařízení se rozumí:

- a) voda unikající z vodovodního zařízení,
- b) kapalina nebo pára unikající z topení včetně kotlů nebo ze solárního systému.

Vodovodním zařízením se rozumí příváděcí a odpadní potrubí rozvodu pitné nebo užitkové vody včetně armatur a pevně připojená sanitární zařízení a zařízení na ohřev vody.

Pojištění se nevztahuje na škody způsobené:

- a) pronikáním spodní vody,
- b) vodou při mytí nebo sprchování,
- c) působením vlhkostí, hub nebo plísní,
- d) vystoupenutím vody z odpadního potrubí, pokud není v pojistné smlouvě uvedeno jinak.

K: Poškození kapalinou unikající z vodovodních zařízení nebo médiem vytékajícím z hasicích zařízení; jde-li o pojištění budovy, pojištění se dále vztahuje na případy poškození nebo zničení:

- a) potrubí nebo topných těles vodovodních zařízení včetně armatur, došlo-li k němu přetlakem nebo zamrznutím kapaliny v nich,
- b) kotlů, nádrží a výměňkových stanic vytápěcích systémů, došlo-li k němu zamrznutím kapaliny v nich.

ČP: Pádem stromů, stožárů nebo jiných předmětů se rozumí takový pohyb tělesa, který má znaky volného pádu. Pojistnou událostí je pád stromů, stožárů nebo jiných předmětů jen tehdy, nejsou-li tyto součástí poškozené věci nebo téhož souboru jako poškozená věc a bylo-li poškození nebo zničení pojištěné věci způsobeno v příčinné souvislosti s tím, že tento strom, stožár nebo jiný předmět poškodil dosud bezvadné části pojištěné věci.

A: Za pád předmětu je považován takový pohyb tělesa, který má znaky volného pádu. Pojištění se vztahuje na pád jiných předmětů, než které jsou součástí předmětu pojištění. Pojištění se nevztahuje na případy vržených, vystřelených nebo létajících předmětů či objektů, které se v okamžiku střetu s pojištěnou věcí nepohybují volným pádem způsobeným zemskou gravitací.

K: Pádem stromů, stožárů nebo jiných předmětů, nejsou-li součástí poškozené věci nebo nejsou-li součástí téhož souboru jako poškozená věc, je pohyb tělesa, který má znaky pádu způsobeného zemskou gravitací.

ČP: **Přetlakem nebo zamrznáním vody** se rozumí poškození nebo zničení pojištěné věci přetlakem kapaliny nebo páry nebo zamrznutím vody v pojištěné věci. Za vodu v pojištěné věci se však nepovažuje voda, která do pojištěné věci nasákla ze zemní vlhkosti nebo z jiných příčin.

A: Škoda způsobená mrazem na topném systému a vodovodním zařízení (kotel, topná tělesa a potrubí) je kryta pojištěním.

K: viz Poškození kapalinou unikající z vodovodních zařízení

A: **Nárazem vozidla** se rozumí náraz silničního nebo kolejového vozidla nebo jeho nákladu.

Pojištění se nevztahuje na škody způsobené:

- a) pojištěným nebo osobou žijící s pojištěným ve společné domácnosti,
- b) na vozidlech samotných a na jejich nákladu.

K: Pojistnou událostí je náraz dopravního prostředku nebo jeho nákladu, nebyl-li v době nárazu dopravní prostředek řízen nebo provozován pojištěným nebo pojistníkem.

POJIŠTĚNÍ ODPOVĚDNOSTI ZA ŠKODU

Česká pojišťovna ve svých Všeobecných a Doplňkových pojistných podmínkách pro pojištění odpovědnosti za škodu občanů specifikuje toto pojištění a blíže vysvětluje jednotlivé pojmy.

Škodnou událostí je skutečnost, ze které vznikla škoda, která by mohla být důvodem vzniku práva na pojistné plnění. Pojistnou událostí je vznik povinnosti pojištěného nahradit vzniklou škodu.

Pojištění se sjednává pro případ právním předpisem stanovené odpovědnosti pojištěného za škodu vzniklou jiné osobě úrazem nebo jiným poškozením zdraví této osoby, poškozením nebo zničením věci, kterou má tato osoba ve vlastnictví, v užívání nebo ji má oprávněně u sebe z jakéhokoliv jiného právního titulu. Předpokladem vzniku práva na plnění z pojištění je, že k úrazu, jinému poškození zdraví, poškození nebo zničení věci došlo v době trvání pojištění, v souvislosti s právními vztahy, oprávněně prováděnou činností pojištěného nebo vlastností věcí, uvedených v pojistné smlouvě, a na území vymezeném v pojistné smlouvě.

Za vznik úrazu se považuje okamžik, kdy došlo ke krátkodobému, náhlému a násilnému působení zevních sil nebo vlivů, které způsobily poškození zdraví. Za vznik jiného poškození zdraví se považuje okamžik, který je jako vznik jiného poškození zdraví lékařsky doložen. Pokud dojde ke smrti jiné osoby následkem úrazu nebo jiného poškození zdraví, je pro vznik

práva na plnění rozhodující okamžik vzniku úrazu nebo jiného poškození zdraví, v jejichž důsledku smrt nastala.

Není-li v pojistné smlouvě ujednáno jinak, pojištění se vztahuje i na odpovědnost za škodu finanční.

Jednotlivá pojistná nebezpečí nejsou v VPP ani DPP konkrétně stanovena. Na jaká pojistná nebezpečí se pojištění vztahuje, je vymezeno negativně ve formě výluk z pojištění, a sice obecných a speciálních výluk z pojištění. Příkladem obecných výluk mohou být škody způsobené úmyslně, vzniklé na životním prostředí, vzniklé v příčinné souvislosti s válečnými událostmi, způsobené jadernou energií atd. Speciálními výlukami jsou škody vzniklé v souvislosti s výkonem podnikatelské činnosti, vzniklé při plnění pracovních úkolů v pracovněprávních vztazích, škody na lukách, stromech atd.

Allianz

Pojištěný má právo, aby za něj pojistitel v případě pojistné události, pokud byl proti němu vznesen nárok na náhradu škody, nahradil škodu usmrcením, na zdraví a na věci a také z ní vyplývající jinou majetkovou škodu, za kterou pojištěný odpovídá na základě občanskoprávních předpisů.

Také pojišťovna Allianz uvádí celou řadu výluk z pojištění, které jsou prakticky totožné s výlukami České pojišťovny.

Kooperativa

Pojistná nebezpečí :

- Pojištění se vztahuje i na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou:
  - a) **psem**, za kterou pojištěný odpovídá jako jeho vlastník nebo opatrovatel. Pojištění se však netýká odpovědnosti za škodu způsobenou loveckým psem při výkonu práva myslivosti a dále služebním psem při služebním výkonu;
  - b) v souvislosti s vlastnictvím nebo **opatrováním jiných domácích a hospodářských zvířat** (s výjimkou koní a skotu).
- Je-li tak v pojistné smlouvě ujednáno, vztahuje se pojištění i na odpovědnost pojištěného za škodu způsobenou v souvislosti s vlastnictvím nebo opatrováním **koní a skotu**.
- Pojištění se dále vztahuje i na **občanskoprávní odpovědnost osob**, které na pokyn pojištěného opatrují jeho byt nebo v něm provádějí běžné domácí práce, pokud škoda byla způsobena jinému při výkonu těchto činností, s výjimkou škod způsobených pojištěnému.

POJISTNÉ PRODUKTY:

Česká pojišťovna

Pojištění obytných budov a souvisejících staveb

Pojištění obytných budov a souvisejících staveb je vhodné nejen pro rodinné domky, ale i pro bytové (činzovní) domy, rekreační objekty, garáže a také pro související stavby, jakými jsou bazény, skleníky, studny nebo ploty.

V případě pojistné události je vypláceno pojistné plnění v nových cenách. V případě úplného zničení stavby pojištění uhradí náklady na postavení nové stavby. Horní hranici plnění představuje pojistná částka, kterou si pojištěný stanoví v pojistné smlouvě na základě hodnoty pojištěného majetku.

Pojistná nebezpečí

Základní pojištění obytných budov pokrývá škody způsobené:

- požárem, výbuchem, přímým úderem blesku, pádem letadla, případně jeho částí nebo nákladu,
- povodní nebo záplavou,
- vichřicí nebo krupobitím,
- sesouváním půdy, zřícením skal nebo zemin, sesouváním nebo zřícením sněhových lavin,
- pádem stromů, stožárů a jiných předmětů,
- tíhou sněhu nebo námrazy,
- zemětřesením,
- vodou vytékající z vodovodních zařízení,
- přetlakem nebo zamrznáním vody,
- odcizením věci krádeží vloupáním nebo loupeží,
- úmyslným poškozením nebo úmyslným zničením věci poškození nebo zničení stavebních součástí je pojištěním kryto v případě, že k této škodě došlo jednáním pachatele směřujícím k odcizení věci.

Pojištění odpovědnosti za škodu občanů

Pojištění odpovědnosti v běžném občanském životě se vztahuje na odpovědnost za škody způsobené jiné osobě:

- při vedení a provozu domácnosti,
- při rekreaci a zábavě,
- při rekreačních sportech (včetně cyklistiky a jízdy na koni),
- při chovu drobných zvířat (např. psů, koček, želv, ptactva, drůbeže, atd.),
- při provozu nemotorového plavidla,

- při používání legálně držených zbraní,
- při činnostech pracovního charakteru,
- a při dalších činnostech běžného občanského života.

Pojištění pokrývá i nároky zdravotních pojišťoven a pojistitelů majetku (např. aut), kteří se po vyplacení plnění domáhají náhrady škody vůči škůdci.

Škody v zahraničí

Pojištění pokrývá škody způsobené v tuzemsku i při přechodném pobytu v cizině, ale jen za předpokladu, že k nim došlo v Evropě.

Chrání celou rodinu

Pojištění odpovědnosti chrání nejen pojištěného, ale i jeho manželku/manžela a děti (zletilé jen do doby dokončení přípravy na povolání, nejvýše však do 26 let), pakliže žijí ve společné domácnosti. Vztahuje se i na pomocníky v domácnosti a osoby, jimž bylo svěřeno opatrování bytu nebo zvířete.

Lze sjednat i různá doplňková pojištění, např. pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka, držitele, nájemce nebo správce nemovitosti, pojištění odpovědnosti za škodu vlastníka budovy, jiné stavby či díla ve stavbě nebo demolici.

Allianz

Pojištění nemovitosti

Pojištění lze sjednat ve třech variantách, **NORMAL, OPTIMAL A EXKLUZIV**.

Tyto varianty se od sebe liší rozsahem pojištění a výší limitů pojistného plnění, které určují maximální možnou výši náhrady škody.

Pojištěná nebezpečí:

NORMAL:

- požár, výbuch, úder blesku nebo zřícení letadla,
- voda z vodovodního zařízení,
- vichřice nebo krupobití,
- krádež vloupáním,
- loupež.

OPTIMAL:

- povodeň nebo záplava,
- náhlý sesuv hornin a zemin nebo zřícení lavin,
- tíha sněhu,
- pád stromů, stožárů a jiných předmětů,
- náraz vozidla,

- zemětřesení,
- mráz na topném systému a vodovodním zařízení,
- Normal.

EXKLUZIV:

- rázová vlna,
- kouř,
- vystoupení vody z odpadního potrubí,
- přepětí,
- vandalismus,
- ztráta vody,
- rozbití skla z jiné příčiny než pojištěné nebezpečí,
- Optimal.

Pojištění odpovědnosti za škodu:

Předmět pojištění :

- škody usmrcením a na zdraví (škody s následkem úmrtí poškozeného, jeho poranění nebo ublížení na zdraví),
- škody na věcech (škody na předmětech, jejich zničení nebo poškození).

Varianta Normal

- činnost běžná v občanském životě, provoz domácnosti, rekreační sport, cyklistika.

Varianta Optimal

- činnost běžná v občanském životě, provoz domácnosti, rekreační sport, cyklistika, chov jednoho psa, vlastnictví rodinného domu, svépomocné stavební práce, používání malých plavidel, jezdeckví.

Varianta Exkluziv

- činnost běžná v občanském životě, provoz domácnosti, rekreační sport, cyklistika, chov psů, vlastnictví rodinného domu, svépomocné stavební práce, používání malých plavidel, jezdeckví, chov domácích a hospodářských zvířat, legální používání zbraní, výpomoc jiných osob v domácnosti, při stavebních pracích nebo při opatrování zvířat, náhrada nákladů léčení vynaložených zdravotní pojišťovnou, přechodný pobyt na ostatním území Evropy.

Kooperativa

Pojištění bytové a nebytové jednotky

Pojištění lze sjednat v jedné ze dvou variant, **PRIMA** či **KOMFORT**.

Nabízené varianty pojištění zahrnují následující pojistná nebezpečí:

PRIMA i KOMFORT

- Živelní pojistná nebezpečí (včetně vodovodních),
- pojištění elektromotorů (např. čerpadel, ventilátorů, výtahů a elektromotorů sloužících k pohonu otevíracích systémů) na zkrat nebo přepětí.

KOMFORT (navíc):

- odcizení (krádež, loupež),
- úmyslné poškození nebo úmyslné zničení věci (vandalismus),
- poškození nebo zničení věci aerodynamickým třeskem při přeletu letadel.

Zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele

Pojištěné riziko:

Zaměstnavatel má právo na to, aby za něho příslušná pojišťovna nahradila škodu, která vznikla **zaměstnanci při pracovním úrazu** nebo **nemoci z povolání**, a to v rozsahu, v jakém za ni zaměstnavatel odpovídá podle Zákoníku práce. Může to být nejen ztráta na výdělku po dobu pracovní neschopnosti, případně i po jejím skončení, ale také náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění, účelně vynaložené náklady spojené s léčením, eventuálně i věcná škoda, která zaměstnanci v této souvislosti vznikla. Jestliže zaměstnanec následkem pracovního úrazu nebo nemoci z povolání zemřel, vyplácí se i náhrada přiměřených nákladů spojených s pohřbem, náhrada nákladů na výživu pozůstalých a jednorázové odškodnění pozůstalých.

ZÁVĚR

Porovnáním pojistných podmínek jednotlivých pojišťoven jsme dospěly k závěru, že ve výkladu pojišťoven nejsou žádné markantní odlišnosti. K některým podle našeho názoru významnějším rozdílům bychom se chtěly na tomto místě vyjádřit.

Zatímco Česká pojišťovna za výbuch nepovažuje prudké vyrovnání podtlaku (imploze), Kooperativa výbuch mezi pojistná nebezpečí řadí. V případě pojistného nebezpečí pád letadla Allianz na rozdíl od ostatních pojišťoven blíže specifikuje, na co se škody nevztahují. Stejně tak tomu je i v případě povodní a záplav. Česká pojišťovna uvádí rozsáhlý popis pojistného nebezpečí krupobití, v případě pojišťovny Allianz však výklad zcela chybí a Kooperativa toto nebezpečí pouze zmiňuje bez bližšího popisu. Allianz požaduje po klientovi v případě pojistné události zemětřesení důkaz o jeho síle, což se u jiných pojišťoven nevyskytuje. Česká pojišťovna zcela opomíjí vysvětlení pojmu náraz vozidla. U pojištění odpovědnosti za škodu vymezuje pojistná nebezpečí pouze pojišťovna Kooperativa.

Za nedostatek pojistných podmínek všech tří uvedených pojišťoven považujeme absenci výkladu likvidace pojistné události. Jedná se o významnou skutečnost, neboť právě na základě provedené likvidace pojistné události hodnotí klienti zvolenou pojišťovnu buď kladně či záporně. Měl by být proto tento proces v pojistných podmínkách alespoň nastíněn.

U majetkového pojištění rozlišuje Kooperativa pro pojištění nemovitostí dvě varianty Prima a Komfort. Pojišťovna Allianz má tři varianty, Normal, Optimal, Exkluziv. Česká pojišťovna žádné varianty nerozlišuje. Pojistná nebezpečí u všech tří pojišťoven jsou téměř shodná. Pouze Kooperativa zahrnuje do svých pojistných podmínek pojištění elektromotorů.

V případě pojištění odpovědnosti za škodu rozlišuje pouze pojišťovna Allianz opět tři varianty. Předmět pojištění je u České pojišťovny a Allianz v podstatě totožný. Kooperativa nabízí pouze zákonné pojištění odpovědnosti zaměstnavatele.

Podle našeho názoru jsou pojistné podmínky České pojišťovny příliš obsáhlé a složité definované, až na úkor srozumitelnosti.

LITERATURA

1. ČEJKOVÁ, V., NEČAS, S., ŘEZÁČ, F.: *Pojistná ekonomika*. 1.vyd. Brno: MU ESF, 2003. 145 s. ISBN 80-210-3288-X
2. ČEJKOVÁ, V., ŠEDOVIÁ, J., ČAPKOVÁ, D.: *Pojišťovnictví*. 1.vyd. Brno: MU ESF, 2001. 177 s. ISBN 80-210-2574-8
3. Zákon č. 39 / 2004 Sb., o pojišťovnictví
4. Zákon č. 37 / 2004 Sb., o pojistné smlouvě
5. <http://www.allianz.cz> Internetové stránky Allianz pojišťovny, a.s.
6. <http://www.ceska-pojistovna.net> Internetové stránky České pojišťovny, a.s.
7. <http://www.koop.cz> Internetové stránky Kooperativy, pojišťovny, a.s.